Праведники народів світу. Олександра Шулежко.

Галина Корнієнко

Заняття допомагає учням розібратися з поняттями "Праведники народів світу" та "Праведники Бабиного Яру", більше дізнатися про критерії присудження обох звань, висловитися щодо ефективності цих критеріїв. Учні зможуть обговорювати та пояснювати мотиви рятівників євреїв. У заняття введено регіональний компонент - історію Праведниці з Черкас, а також стимул до подальшої дослідницької діяльності учнів.

Мета:
розвивати медійну грамотність, критичне мислення; розширювати знання учнів з теми Голокосту; формувати уміння аналізувати текстові та візуальні джерела інформації, самостійно робити висновки; розвивати емоційний інтелект, виховувати толерантність, емпатію, взаєморозуміння, громадянську активність, розуміння цінності людського життя.

Очікувані результати:
після цього заняття учні зможуть:
• аналізувати текстові та візуальні джерела інформації різного походження;
• аргументовано висловлювати власну думку стосовно подій Голокосту;
• удосконалювати навички пошукової діяльності, критичного мислення;
• визначати мотиви дій рятівників євреїв.

Тривалість: 60 хвилин.

Формат: урок, заняття.

Необхідні матеріали:
комп’ютер із виходом до мережі інтернет, завдання для роботи в групах, ватмани, маркери або олівці.

План заходу

Крок 1. Мозковий штурм

Запитайте в учнів, чи знають вони, хто такі Праведники народів світу. Звідки вони дізналися цю інформацію?

Попросіть учнів ознайомитися з сайтом Яд Вашем, тобто офіційним джерелом (додаток 1), аби перевірити та доповнити їхні припущення.

Крок 2. Прийом розвитку критичного мислення "Кубик Блума"

Запропонуйте учням ознайомитися з розділом “Праведники Бабиного Яру" віртуальної виставки "Бабин Яр: пам’ять на тлі історії". Обговоріть отримані знання за допомогою прийома “Кубик Блума”.

У старших класах Кубик Блума можна представити у вигляді таблиці. Запропонуйте старшим учням заповнити таблицю питаннями відповідного типу самостійно. Потім на занятті вони обмінюються складеними таблицями й аналізують відповіді однокласників (додаток 2).

Запитання Кубика Блума для учнів:

- Поясни, хто такі "Праведники Бабиного Яру", чим відрізняється це звання від "Праведників народів світу".
- Назви людину, яка перша отримала почесне громадське звання "Праведник Бабиного Яру".
- Чому в Радянському союзі замовчували факт наявності рятівників?
- Запропонуй, як можна покращити правила надання звання "Праведник народів світу".
- Придумай два запитання до людини, яка під час Голокосту рятувала євреїв.
- Поділись своїми думками, чому люди рятували євреїв під час Голокосту.

Крок 3. Історичний портрет Олександри Шулежко

Запропонуйте учням переглянути відео "Історична правда. Голокост: врятувати чи вижити?" (до 23 хвилини, додаток 3). Обговоріть його.

Зверніть увагу: за браком часу фрагмент для перегляду можна скоротити, розбити на кілька коротших кліпів та розподілити їх між учнями або дати як випереджальне завдання.

Запитання для обговорення відео:

- Про які події йдеться у відео?
- Які факти з відео були Вам відомі?
- Що найсильніше вразило Вас у цьому відео?
- Які почуття/емоції викликало відео?
- Які засоби використали режисери, щоб вплинути на нас або підсилити враження від перегляду відео?
- З якими труднощами довелося стикнутися Олександрі Шулежко, аби прийняти рішення?
- Чим ризикувала родина Шулежко та її помічники?
- Які ціннісні орієнтири пропонує цей фільм?

Крок 4. "Літаючі" плакати

Об'єднайте клас в групи (відповідно до кількості питань-плакатів). Підготуйте "літаючі" плакати, на яких записати складені заздалегідь запитання. Плакати (аркуші ватману) навмання роздайте по одному у кожну групу. Учні, працюючи в групах, мають записати відповіді на аркушах маркером певного кольору. Потрібно нагадати учням, що писати треба великими літерами, бо коли плакати будуть заповнені, то їх почеплять на дошку для

презентації. Через однакові проміжки часу за сигналом учителя плакати передаються учнями з групи у групу по колу, аж до повного їх заповнення. Коли всі плакати заповнені й почеплені на дошку, учні разом з вчителем коментують відповіді на запитання своєї команди та дописані коментарі інших груп.

Пропоновані запитання для плакатів:

- Визначіть основні особисті якості Олександри Шулежко. (важливо при обговоренні звернути увагу учнів на вміння приймати рішення в критичних ситуаціях, робити вибір, нести за нього відповідальність, поважати іншого, розуміти людські цінності і т.і.)
- Що, на Вашу думку, спонукало майбутніх Праведників рятувати євреїв?
- Чому важливо протистояти упередженням та пропаганді? Які вони можуть мати наслідки?
- Чим ризикували люди, які рятували євреїв?

Крок 5. Підсумки уроку

Наприкінці уроку попросіть учнів знайти на сайті Яд Вашем інформацію про Праведників народів світу м. Черкас.

Запитайте, чи знали учні про цих людей.

Обговоріть, чи на достатньому рівні вшановується пам'ять про цих Людей у Черкасах.

Додаток 1

ОФІЦІЙНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО ЗВАННЯ ПРАВЕДНИК НАРОДІВ СВІТУ

Посилання:
https://www.yadvashem.org/ru/righteous.html

(Джерело: Меморіальний комплекс Голокосту Яд Вашем)

Додаток 2

ТАБЛИЦЯ ДЛЯ КУБИКА БЛУМА

Відкритий варіант таблиці.

Посилання на файл:
dodatok-2-blum.pdf

* Текст файлу знаходиться після додатків.

(Джерело: http://teach-hub.com/kub-bluma/)

Додаток 3

ВІДЕО "ІСТОРИЧНА ПРАВДА. ГОЛОКОСТ: ВРЯТУВАТИ ЧИ ВИЖИТИ?"

Фільм про Олександру Шулежко

Посилання на відео:
https://www.youtube.com/watch?v=SYPiABKlVHg

(Джерело: Вказано у відео)

Додаток 2

Кубик Блума, відкрита таблиця

	Питання, сформульовані учнем
Поясни	
Назви	
Чому	
Запропонуй	
Придумай	
Поділись	